
הערכת צרכים לפיתוח פרויקט בנושא התערבות כיתתית בריפוי בעיסוק בחינוך הרגיל

אריאלה שטנגר, מרגלית פדה

אריאלה שטנגר, MSc, OT, משרד החינוך. snooshecity@gmail.com

מרגלית פדה, PhD, OT, החוג לריפוי בעיסוק, אוניברסיטת תל אביב. pade@tauex.tau.ac.il

מילות מפתח: ריפוי בעיסוק, בית ספר, השתתפות, קידום בריאות, מניעה ראשונית

תקציר

רקע: בישראל כיתות הן גדולות והטרונגויות ובהן ילדים המתקשים ללמוד ולהשתתף באופן עצמאי. ריפוי בעיסוק בעולם ובמערכת החינוך פועל לשיפור התפקוד וההשתתפות של ילדים בסביבה הטבעית. מחקרים מן העולם מדווחים על חשיבות הריפוי בעיסוק בחינוך הרגיל ובסיוע לכלל הכיתה ולא רק לילדים מאובחנים. עם זאת, בישראל מצוי תיעוד מועט בנושא זה ועל כן התעורר הצורך לבסס התערבות בריפוי בעיסוק בכיתות רגילות. מטרת הערכת הצרכים הייתה בחינת עמדות מורים ומרפאים בעיסוק לגבי התערבות בכיתות רגילות. **שיטה:** תהליך הערכת הצרכים כלל שיחות עם עמיתים, פגישות ייעוץ עם מדריכה ארצית לריפוי בעיסוק במשרד החינוך וסקרים למורים בכיתות א-ב ($n=19$) ולמרפאים בעיסוק העובדים בבתי ספר יסודיים ($n=27$). **תוצאות:** 100% מן המשתתפים הכירו בחשיבות התערבות ריפוי בעיסוק בכיתות רגילות. כ-85% מן המרפאים בעיסוק מעוניינים לבצע התערבות בכיתות רגילות ולקבל דרכי עבודה באמצעות מערך מובנה. כ-90% מן המורים דווחו על ילדים המתקשים בכתיבה, בהתארגנות ובמוטוריקה בכיתתם. **מסקנות:** ממצאים אלו הוליקו לפיתוח פרויקט שיכלול ערכה בעבור מרפאים בעיסוק להתערבות בתוך כיתות רגילות בשיתוף מחנכי הכיתות, ותלווה בהרצאה לצורך היכרות והטמעה. הפרויקט יתמקד בשכבות א-ב על מנת לבסס מיומנויות והרגלים בסיסיים הנדרשים לתפקוד עצמאי בבית הספר ובמטרה למנוע קשיים עתידיים. יעילות הפרויקט תיבדק בקרב מרפאים בעיסוק ואנשי חינוך באמצעות מדדי שביעות רצון מן ההתערבות ומדדי תוצאה כגון תצפיות ומיפויים כיתתיים, שיועברו בפרקי זמן קבועים. ההשלכות הקליניות הצפויות: מרפאים בעיסוק יקבלו כלי להתערבות בכיתות רגילות בשיתוף מחנכי הכיתה, שיבסס מיומנויות מאפשרות למידה ויעלה את התפקוד ואת ההשתתפות של כלל התלמידים בכיתה. הפרויקט יתבצע בסביבה הטבעית חינוכית ובשיתוף הצוות ועשוי להפחית את מספר התלמידים המתקשים ולשפר את תחושת הרווחה בקרב תלמידים ומורים.

המאמר נכתב במסגרת החובות להשלמת תואר שני במסלול פרויקט, החוג לריפוי בעיסוק, אוניברסיטת תל אביב, בהנחיית ד"ר מרגלית פדה.